

Rozdział 1. Zagadnienia wstępne

1. Zakres instytucji współuczestnictwa

1.1. Aspekt terminologiczny

Analizę problematyki współuczestnictwa procesowego rozpocząć należy od ustalenia zakresu zagadnienia oraz jego istoty. Przedstawione w niniejszym rozdziale uwagi będą miały wobec tego charakter wprowadzający i ograniczą się do wyjaśnienia podstawowych zagadnień terminologicznych.

Wskazania jednocześnie wymaga w tym miejscu, że rozważania dotyczące pojęcia współuczestnictwa procesowego będą się opierać na ugruntowanych i zasadniczo jednolitych poglądach doktryny i judykatury postępowania cywilnego, stanowiącego na płaszczyźnie polskiego systemu prawnego regulację o charakterze źródłowym dla omawianej instytucji. Systematyka rozdziału obejmuje we wstępie uwagi dotyczące współuczestnictwa procesowego na tle zagadnienia wielopodmiotowości, następnie zaś przeprowadzone zostaną rozważania na temat definicji współuczestnictwa procesowego oraz jego zakresu i podstawowych założeń.

1.2. Zagadnienie wielopodmiotowości

W omawianych postępowaniach, obok **stron głównych**, czyli powoda i pozwanego, skarżącego i organu administracji publicznej oraz strony postępowania administracyjnego i podatkowego, występują **inne podmioty będące osobiście zainteresowane w określonym rozstrzygnięciu procesu**, takie jak interwenient uboczny w postępowaniu cywilnym czy uczestnicy postępowania sądowo-

Podstawowe
zagadnienia
terminologiczne

Podmioty
postępowania
cywilnego,
administracyjnego
i sądowoadmini-
stracyjnego

administracyjnego, jak również podmioty niedziałające w celu ochrony własnej sfery prawnej, tj. prokurator, organizacja pozarządowa, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka (podmioty te działają w postępowaniu w tzw. interesie ogólnym, ukierunkowanym na strzeżenie praworządności – w przypadku prokuratora, ochronę praw człowieka i obywatela – jeżeli chodzi o Rzecznika Praw Obywatelskich, ochronę praw dziecka – w przypadku Rzecznika Praw Dziecka, bądź ochronę interesu społecznego lub grupowego reprezentowanego przez organizacje pozarządowe; por. więcej na ten temat: *M. Jaśkowska, D. Sylwestrzak, E. Kustra*, Udział prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz organizacji społecznej w postępowaniu sądowoadministracyjnym, w: *Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania*, Studia i materiały z konferencji jubileuszowej Profesora Eugeniusza Ochendowskiego, Toruń 2005, s. 225), bądź też w sprawach upadłościowych nadzorcy sądowy. W świetle unormowań mającej obowiązywać od 1.1.2016 r. ustawy z 15.5.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2015 r. poz. 978 ze zm.) ustawodawca zdecydował się jednakże w art. 277 ust. 3 tej ustawy na wyraźne wskazanie, że w postępowaniu administracyjnym i sądowoadministracyjnym nadzorcy sądowemu przysługują prawa strony. Wzięcie udziału nadzorcy sądowego w postępowaniu przed sądem administracyjnym nie wymaga przy tym uprzedniego zawieszenia postępowania, jak również wydania postanowienia w przedmiocie dopuszczenia do udziału w danym procesie, albowiem jego wstąpienie do tych postępowań następuje z mocy prawa. Nadzorca sądowy, wstępując do postępowania sądowoadministracyjnego, staje się uczestnikiem tegoż postępowania na prawach strony, co zbliża jego pozycję do sytuacji podmiotów legitymowanych formalnie). Podkreślenia w tym miejscu wymaga ponadto, że występujący przed sądem administracyjnym uczestnicy postępowania mogą brać udział w tym procesie zarówno po stronie organu administracji, jak i po stronie skarżącego (por. *B. Adamiak*, w: *B. Adamiak, J. Borkowski*, Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne, Warszawa 2010, s. 390; *W. Chróścielewski*, Strony i uczestnicy postępowania sądowoadministracyjnego, PIP 2004, Nr 9, s. 32). Wskazać należy również, że postępowanie sądowoadmini-

stracyjne może zostać zainicjowane skargą podmiotu mającego charakter kolektywny, takiego np. jak inicjator referendum wnoszący skargę na uchwałę organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego bądź postanowienie komisarza wyborczego odrzucające wnioski mieszkańców w sprawie przeprowadzenia referendum oraz na niedotrzymanie przez te organy terminu do podjęcia uchwały bądź postanowienia w tym przedmiocie [jak wynika z brzmienia art. 20 ust. 1 i art. 26 ust. 1 ustawy z 15.9.2000 r. o referendum lokalnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 706 ze zm.), skargę taką inicjator referendum powinien złożyć w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały/postanowienia lub upływu terminu do ich podjęcia]. W postępowaniu cywilnym natomiast w sprawach dotyczących roszczeń o ochronę konsumentów, z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz z tytułu czynów niedozwolonych, z wyłączeniem wszakże roszczeń o ochronę dóbr osobistych, spotkać możemy się z odrębnym typem postępowania grupowego, prowadzonego w stosunku do grupy co najmniej 10 osób, w imieniu których w postępowaniu tym występuje reprezentant (tzw. *class action*) [postępowanie to toczy się w trybie uregulowanym ustawą z 17.12.2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44)]. Jako elementy zakreślające granice dopuszczalności postępowania grupowego ustawa ta wskazuje: roszczenia jednego rodzaju, oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej, zgłoszone przez co najmniej 10 osób (grupę)].

Na gruncie tych postępowań wystąpić może wobec tego kilka podmiotów, jednakże podmioty te nie muszą tworzyć wielopodmiotowej strony procesowej, gdyż ich stosunek do przedmiotu toczącego się postępowania może być różny. **Wielopodmiotowość, rozumiana jako sytuacja, w której uczestniczą w postępowaniu dwie lub więcej strony, w tym także podmioty o charakterze kolektywnym, a także inni niż strony uczestnicy procesu,** obejmuje wobec tego swym zasięgiem szeroki krąg podmiotów uczestniczących w postępowaniu cywilnym i sądownoadministracyjnym, jak też administracyjnym i podatkowym, nie wymagając wszakże, by podmioty te występowały w tej samej roli procesowej.

Pojęcie
wielopodmiotowości

Na gruncie **postępowania cywilnego** zagadnienie wielopodmiotowości odnosić będzie się zatem również do podmiotów posiadających w tym postępowaniu wyłącznie legitymację formalną (prokuratora, organizacji pozarządowej) nadzorcy sądowego, jak też do przypadków interwencji procesowej (głównej i ubocznej) oraz postępowania grupowego prowadzonego przed właściwym sądem okręgowym. Niewątpliwie jednak poza zakresem pojęcia wielopodmiotowości pozostawić należy podmioty biorące udział w toczącym się procesie jedynie w celu ustalenia stanu faktycznego sprawy, takie jak świadkowie czy biegli.

W **postępowaniu sądownoadministracyjnym** natomiast zagadnienie wielopodmiotowości obejmować będzie swym zasięgiem kumulacje podmiotowe zachodzące zarówno po stronie skarżącej, jak i po stronie uczestników postępowania, jak też wiążące się z udziałem w tym postępowaniu podmiotów o charakterze kolektywnym oraz podmiotów legitymowanych formalnie (prokuratora, organizacji społecznej, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka, nadzorcy sądowego).

Na płaszczyźnie **postępowania administracyjnego ogólnego i podatkowego** termin „wielopodmiotowość” odnosić będziemy natomiast do sytuacji, w której w postępowaniu uczestniczą nie tylko dwie lub więcej strony, ale także inni niż strony uczestnicy postępowania. Z wielopodmiotowością w tych postępowaniach możemy mieć zatem do czynienia w przypadkach, gdy obok strony występują w tym postępowaniu tzw. podmioty na prawach strony, osoby mające jedynie interes faktyczny. Ponadto wielopodmiotowość odnosić będzie się również do udziału w postępowaniu administracyjnym i podatkowym legitymowanej formalnie organizacji społecznej, prokuratora czy też Rzecznika Praw Obywatelskich.

Reasumując, stwierdzić należy zatem, że pojęcie wielopodmiotowości na gruncie wskazanych wyżej postępowań sądowych, jak również na płaszczyźnie postępowania administracyjnego ma bardzo szeroki zakres, co przede wszystkim wiąże się z nieostrością tego pojęcia, jak też implikować będzie jego ograniczoną użyteczność praktyczną na gruncie omawianych procedur.

2. Pojęcie współuczestnictwa procesowego ukształtowane na gruncie procedury cywilnej

Na płaszczyźnie zagadnienia wielopodmiotowości wyłania się problematyka **współuczestnictwa procesowego** (łac. *litisconsortium*). Zakresy wymienionych pojęć są jednak różne, gdyż pojęcie wielopodmiotowości niewątpliwie jest terminem ogólniejszym, obejmującym szerszy katalog konfiguracji podmiotowych pojawiających się w postępowaniu sądowym.

Współuczestnictwo procesowe, mające swój pierwowzór w rzymskim procesie formularnym i kognicyjnym (por. *W. Litewski*, Rzymskie prawo prywatne, Warszawa 2003, s. 392 i 427), w polskim systemie prawnym ukształtowało się na gruncie nauki procesu cywilnego. W doktrynie postępowania cywilnego zgodnie przyjmuje się, że **współuczestnictwo procesowe („w sporze” – jak określa to KPC) zachodzi wówczas, gdy w charakterze jednej ze stron występuje kilka podmiotów, których sfery prawnej ma dotyczyć rozstrzygnięcie sądu, a więc gdy wielopodmiotową stroną procesu stanowią podmioty mające legitymację materialną** (*M. Jędrzejewska*, Współuczestnictwo procesowe. Istota, zakres, rodzaje, Warszawa 1975, s. 10; także: *W. Miszewski*, Spółuczestnictwo w postępowaniu spornym, NPC 1933, Nr 9, s. 258; *W. Siedlecki*, w: *J. Jodłowski, W. Siedlecki*, Postępowanie cywilne. Część ogólna, Warszawa 1958, s. 285–286; *W. Berutowicz*, Postępowanie cywilne w zarysie, cz. 1, Wrocław 1971, s. 154; *H. Pietrkowski*, Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych, Warszawa 2011, s. 170; *S. Dalka*, Sądowe postępowanie cywilne. Założenia ogólne i proces cywilny, Gdańsk 1992, s. 103). Przepisy procedury cywilnej zawierające legalną definicję instytucji współuczestnictwa wyznaczają granice współuczestnictwa, określając je poprzez przedmiot sporu ujęty od strony współuczestników, okoliczności faktyczne tego przedmiotu sporu, jak również jego podstawę prawną (por. *M. Jędrzejewska*, w: *T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, K. Weitz*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, t. I, Warszawa 2009, s. 257; także *P. Telenga*, w: *A. Jakubecki* (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz,

Pojęcie
współuczestnictwa
procesowego
w postępowaniu
cywilnym

Warszawa 2010, teza 1 do art. 72 KPC, s. 102; B. Czech, w: K. Piasiecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. I, Warszawa 2002, s. 356–357 i 360; W. Broniewicz, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 2008, s. 145). Zakreślenie podmiotowych granic współuczestnictwa sprowadza się natomiast do współwystępowania obok siebie w charakterze strony podmiotów, którym przysługuje łącznie legitymacja procesowa i legitymacja materialna (por. M. Jędrzejewska, Współuczestnictwo, s. 18–19). Współuczestnictwo powstaje bowiem pomiędzy podmiotami będącymi w procesie nosicielami spornej sfery prawnej, w tym znaczeniu, że albo są to podmioty, których sfery prawnej rozstrzygnięcie sądu będzie dotyczyło, albo w braku tych podmiotów – podmioty je uosabiające. Do przypadków natomiast wielopodmiotowości powstałej wskutek przyznania niejako dodatkowo legitymacji procesowej innym podmiotom niż podmioty mające legitymację materialną (prokurator, organizacje pozarządowe) przepisy o współuczestnictwie znajdować będą jedynie odpowiednie zastosowanie.

Dwustronność
postępowania

Współuczestnictwo procesowe **związane jest jednocześnie tylko z takim trybem postępowania, który charakteryzuje się dwustronnością**. W postępowaniu cywilnym współuczestnictwo ujmowane jest zatem jako współwystępowanie obok siebie, w charakterze strony, kilku osób, występujących w procesie w obronie własnych praw. Uznaje się także, iż współuczestnictwo w sporze stanowi w zasadzie połączenie kilku roszczeń w jednym procesie, które określane jest łączaniem podmiotowym (por. W. Siedlecki, w: W. Siedlecki, Z. Świeboda, Postępowanie cywilne. Zarys wykładu, Warszawa 2001, s. 137). W nauce procesu cywilnego ugruntował się ponadto pogląd, że współuczestnictwo odnosi się wyłącznie do podmiotów występujących po jednej stronie procesowej i w charakterze tej właśnie strony procesowej (M. Jędrzejewska, Współuczestnictwo, s. 11; W. Siedlecki, Zarys postępowania cywilnego, Warszawa 1966, s. 119; Ł. Błaszczak, w: E. Marszałkowska-Krześ (red.), Postępowanie cywilne, Warszawa 2011, s. 126).

3. Pojęcie współuczestnictwa w postępowaniu administracyjnym i podatkowym

Ogólne postępowanie administracyjne oraz postępowanie podatkowe stanowią w pełni autonomiczne procedury, oparte na własnych, odrębnych zasadach. Celem bezpośrednim ogólnego postępowania administracyjnego jest wiążące ustalenie przez organ administracji publicznej konsekwencji norm prawa materialnego w odniesieniu do konkretnie wskazanego adresata w sprawie indywidualnej. Adresem aktu stosowania prawa może być przy tym jedynie strona, czyli podmiot spełniający przesłanki przewidziane w art. 28 KPA (stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek – art. 28 KPA). Natomiast stosunki prawne dotyczące obowiązku podatkowego stanowią stosunki o charakterze zobowiązaniowym, które konkretyzowane są w formie władczej i jednostronnej decyzji podatkowej. Wspólnym elementem zaistniałych na gruncie tych postępowań stosunków prawnych jest zatem zasada nierównorzędności podmiotów.

W aspekcie **współuczestnictwa** istotna jest przede wszystkim kwestia przyjęcia właściwej konwencji terminologicznej, tym bardziej, że na gruncie postępowania administracyjnego oraz podatkowego termin „współuczestnictwo” nie jest terminem języka prawnego, a stanowi jedynie termin języka prawniczego. Zasadne staje się wobec tego sięgnięcie w powołanej materii do dorobku nauki procesu cywilnego, za czym przemawiają zarówno argumenty natury praktycznej, jak również argumenty wynikające z analizy historycznej. Poprzeć w pełni przy tym należy wyrażone w doktrynie postępowania administracyjnego stanowisko, że w sytuacji, gdy brak jest rozwiązań procesowych na gruncie tych postępowań, to wówczas w doktrynie i rozwiązaniach prawnych procesu cywilnego można znaleźć pomoc i oparcie (*J. Borkowski, Recenzja pracy T. Wosia: Związki postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego, Warszawa–Kraków 1989, PiP 1990, Nr 2, s. 116*).

Znaczące jest również, że termin ten stanowi na płaszczyźnie wskazanych postępowań użyteczne narzędzie pojęciowe, którym posługuje się zarówno doktryna, jak i praktyka, a także orzecznictwo sądów administracyjnych. Trzeba jednak podkreślić, że znaczenie terminu „współuczestnictwo” w powołanych płaszczyznach nie jest ujmowane w pełni jednolicie.

Generalnie jednak na gruncie ogólnego postępowania administracyjnego i postępowania podatkowego tożsame pozostaje określanie współuczestnictwa jako sytuacji, w której uczestniczą w tych postępowaniach – w charakterze strony – dwa lub więcej podmioty (A. Skóra, *Współuczestnictwo w postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2009, s. 49). Minimalną liczbą, której wystąpienie pozwala mówić o współuczestnictwie, jest oddziaływanie stosowanej normy prawnej na sytuację prawną dwóch osób, posiadających status strony postępowania, natomiast górna granica podmiotowa nie została w tym zakresie normatywnie określona.

Istotne jest również odniesienie się do pojęcia strony postępowania administracyjnego zawartego w art. 28 KPA oraz pojęcia strony postępowania podatkowego z art. 133 ustawy z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 613), w szczególności zaś do ujętej tam kategorii interesu prawnego. Podkreślić należy bowiem, że zagadnienie współuczestnictwa procesowego odnoszone powinno być wyłącznie do kumulacji podmiotowych zachodzących pomiędzy podmiotami posiadającymi interes prawny w tych postępowaniach.

4. Pojęcie współuczestnictwa funkcjonujące w postępowaniu przed sądem administracyjnym

W postępowaniu przed sądem administracyjnym, tak jak na gruncie postępowania administracyjnego, **współuczestnictwo procesowe** jest wyłącznie terminem języka prawniczego i ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyj-

nymi (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 270 ze zm.) nie nazywa wprost więzi występujących pomiędzy poszczególnymi podmiotami jako współuczestnictwa określonego rodzaju ani też *expressis verbis* nie podaje przesłanek obu rodzajów współuczestnictwa. Na gruncie postępowania sądowoadministracyjnego konieczne staje się wobec tego określenie definicji współuczestnictwa procesowego oraz jego zakresu w drodze niejako pozaustawowej. Pomocne będzie w tym zakresie przede wszystkim odwołanie się do dorobku nauki procesu cywilnego, stanowiącego niewątpliwą inspirację dla wypełnienia luki pojęciowej na gruncie postępowania prowadzonego przed sądem administracyjnym.

Analiza zagadnienia współuczestnictwa na płaszczyźnie terminologicznej, w tym zwłaszcza szczegółowa interpretacja regulacji PrPostAdmU, wskazują wszakże, że współuczestnictwo procesowe funkcjonujące w postępowaniu sądowoadministracyjnym odbiega w pewnym zakresie od rozumienia tej instytucji wypracowanego na gruncie procedury cywilnej. Podkreślenia wymaga zaś w szczególności, że **literalne ujęcie zagadnienia współuczestnictwa procesowego, a zwłaszcza redakcja unormowań zawartych w przepisach procedury sądowoadministracyjnej, pozwalają na gruncie tego postępowania na szersze niż w postępowaniu cywilnym określenie podmiotowych granic współuczestnictwa procesowego.** Współuczestnictwo w postępowaniu przed sądem administracyjnym sprowadza się do współwystępowania obok siebie skarżących/uczestników postępowania, którym przysługuje łącznie legitymacja procesowa i legitymacja materialna. Dla określenia zakresu współuczestnictwa procesowego istotne znaczenie ma jednocześnie materia związana z posiadaniem interesu prawnego w tym postępowaniu. Relacje współuczestnictwa dotyczyć będą bowiem podmiotów uosabiających interes prawny, w tym znaczeniu, że są to podmioty, których sfery prawnej dotyczy rozstrzygnięcie sądu, posiadające faktyczną bądź tylko potencjalną legitymację skargową. Przy ustalaniu przedmiotowych granic współuczestnictwa odnosić należy się natomiast do przedmiotu zaskarżenia poddanego kontroli sądu administracyjnego, okoliczności faktycznych tego przedmiotu oraz jego podstawy prawnej.

Współuczestnictwo w procedurze sądownoadministracyjnej zachodzi zatem wówczas, gdy w postępowaniu tym po jednej stronie procesu występuje kilka podmiotów, w rozumieniu skarżących, jak i uczestników postępowania, których interesu prawnego dotyczy wynik postępowania. Tak skonstruowana definicja instytucji współuczestnictwa procesowego, korespondująca z brzmieniem unormowań PrPostAdmU, zwłaszcza zaś odnoszących się do kwestii legitymacji procesowej, w pełni odpowiada założeniom oraz istocie postępowania prowadzonego przed sądami administracyjnymi.

5. Przegląd orzecznictwa

Wyłączenie w postępowaniu nieprocesowym stosowania przepisów o współuczestnictwie

Stosowanie w postępowaniu nieprocesowym przepisów o procesie musi być odpowiednie (art. 13 § 2 KPC), co z uwagi na samodzielną regulację kwestii podmiotowych nakazuje wyłączenie przepisów dotyczących współuczestnictwa.

Post. SN z 25.2.2015 r., IV CZ 106/14, Legalis

W postępowaniu nieprocesowym stosowanie przepisów o procesie jest stosowaniem odpowiednim i musi respektować specyfikę tego postępowania. W szczególności, zasadnicza dla postępowania nieprocesowego kategoria „interesu prawnego” jako podstawy uczestnictwa w tym postępowaniu, wyklucza stosowanie w nim przepisów o współuczestnictwie procesowym.

Post. SN z 9.12.2011 r., III CZ 71/11, Legalis

W przepisach art. 72–74 KPC mówi się wprost o „współuczestnictwie w sporze” i współuczestnikach sporu, co usprawiedliwia wnioski o usytuowaniu tej instytucji procesowej jedynie w jednej z dwóch postaci postępowania rozpoznawczego, tj. w postępowaniu procesowym.

Post. SN z 14.1.2010 r., IV CZ 111/09, Legalis

Wielość stron w jednej sprawie administracyjnej

W przypadku, gdy jako przedmiot sprawy występuje jedno dobro, o które ubiega się kilka podmiotów, nie ma potrzeby do sięgania do art. 62 KPA. W takim przypadku przedmiot sprawy decyduje o tym, że może toczyć się tylko jedna sprawa. O tym więc, czy mamy do czynienia z wielością stron w jednej sprawie, przesądza to, jaki wpływ wywrze rozpatrzenie danej sprawy administracyjnej na ukształtowanie sytuacji wszystkich podmiotów. Warunkiem uznania, że podmiot będzie stroną danej sprawy, jest natomiast to, by rozstrzygnięcie ukształtowało jego sytuację prawną, a nie sytuację faktyczną.

Wyr. WSA w Bydgoszczy z 30.1.2012 r., II SA/Bd 1285/11, Legalis

1. Wielość stron przejawiać się może bądź to jako ich wielość w jednej sprawie administracyjnej, bądź też jako współuczestnictwo formalne. Wielość stron w jednej sprawie administracyjnej występuje wówczas, gdy w postępowaniu rozstrzygana jest sprawa, tożsama pod względem przedmiotowym, której rozstrzygnięcie kształtuje jednocześnie sytuację wielu podmiotów, a ukształtowanie sytuacji jednego podmiotu wpływa na sytuację prawną innego podmiotu. Inną kwestię stanowi współuczestnictwo formalne polegające na wielości spraw administracyjnych formalnie łącznie prowadzonych w jednym postępowaniu, zakończonym jednak odrębnymi decyzjami.

2. Wydana na podstawie art. 27 ust. 3 i 4 ustawy scaleniowej z 1982 r. decyzja zatwierdzająca projekt scalenia niewątpliwie rozstrzyga, w sposób globalny, jedną sprawę administracyjną, w której występuje wielość stron.

Wyr. WSA w Gliwicach z 10.7.2008 r., II SA/GI 199/08, Legalis

Przesłanki występowania w postępowaniu sądoadministracyjnym współuczestnictwa po stronie skarżących

Współuczestnictwo kilku skarżących w jednej sprawie, o którym mowa w art. 51 ustawy z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, zachodzi wtedy, gdy stroną skarżącą jest nie jeden, lecz kilka podmiotów, ale podmioty te mogą występować w jednej sprawie w charakterze strony tylko wówczas,

jeżeli ich skargi dotyczą tej samej decyzji, postanowienia, innego aktu lub czynności albo bezczynności.

Post. NSA z 28.7.2009 r., I FZ 267/09, Legalis

Artykuł 51 PrPostAdmU daje kilku podmiotom uprawnionym do wniesienia skargi wyłącznie możliwość, a nie wymóg, wspólnego występowania w jednej sprawie. Oznacza to, że w postępowaniu sądownoadministracyjnym każda osoba posiadająca interes prawny uprawniona jest do samodzielnego wniesienia i popierania skargi przed sądem.

Wyr. WSA w Lublinie z 6.12.2007 r., II SA/Lu 667/07, Legalis